

Ocena skutków regulacji:

1. Podmioty, których dotyczy proponowana regulacja:

Jednostki samorządu terytorialnego, wojewodowie i wydziały właściwe do spraw pomocy społecznej w urzędach wojewódzkich, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, organizacje pozarządowe prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej, podmioty prowadzące działalność w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.

2. Wyniki konsultacji społecznych.

Projekt otrzymały w ramach konsultacji społecznych następujące organizacje:

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”, Sekcja Krajowa Pracowników Pomocy Społecznej NSZZ „Solidarność”, Federacja Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia, Związek Nauczycielstwa Polskiego, Forum Związków Zawodowych, Konfederacja Pracodawców Polskich, Krajowa Rada Spółdzielczości, Związek Rzemiosła Polskiego, Krajowa Izba Gospodarcza, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych, Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Business Centre Club – Związek Pracodawców, Polskie Towarzystwo Pracowników Socjalnych, Stowarzyszenie Organizatorów i Menadżerów Pomocy Społecznej.

Z organizacji, które przesłały uwagi do opiniowanego projektu wszystkie pozytywnie odniosły się do przesłanego projektu. Większość zgłoszonych uwag miała charakter zwracający uwagę na potrzebę ewentualnego doprecyzowania proponowanych przepisów. Z uwag o istotnym charakterze, które zgłosiło większość organizacji dotyczyła zaproponowanego w projekcie trybu konkursowego wyboru dyrektorów i zastępców dyrektorów domów pomocy społecznej oraz ich kadencyjności. W uwagach w większości pojawiał się zarzut dyskryminacji dyrektorów domów pomocy społecznej w porównaniu do innych dyrektorów jednostek organizacyjnych pomocy społecznej gdzie nadal nie było by kadencyjności oraz konkursów. Ponadto zgłoszono szereg postulatów dotyczących m.in. składu komisji konkursowych oraz przepisów przejściowych w zakresie terminów przeprowadzania konkursów. Pojawiły się również uwagi wskazujące na możliwość upolitycznienia stanowiska dyrektora domu w związku z jego kadencyjnością. W związku z tymi uwagami zdecydowano o wykreśleniu z projektu zmiany trybu konkursowego wyboru dyrektorów i zastępców dyrektorów domów pomocy społecznej. Zmiana ta wymaga bowiem głębszej analizy i ewentualnego wprowadzenia w ramach planowanej szerszej reformy pomocy społecznej w Polsce.

Z uwagi na konieczność zachowania profesjonalnej kadry wykonującej zadania wojewody z zakresu nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (odpowiednie kwalifikacje i wymagany staż pracy w pomocy społecznej określają przepisy prawa) nie została uwzględniona propozycja zgłoszona przez Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów dotycząca wprowadzenia „czynnika społecznego” do nadzoru i kontroli w ww. zakresie.

Projekt został pozytywnie oceniony przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt ustawy został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (www.mpips.gov.pl/bip/). Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania projektem w trybie tej ustawy.

3 . Skutki dla budżetu państwa, budżetów samorządu terytorialnego, finansów publicznych.

Część proponowanych zmian ma charakter redakcyjny bądź doprecyzowujący brzmienie obecnych przepisów, co nie rodzi skutków finansowych.

Koszty dla budżetu państwa wynikające z wprowadzenia w art. 127 b obowiązkowego w urzędach wojewódzkich minimalnego limitu zatrudnienia inspektorów do spraw nadzoru i kontroli w pomocy społecznej dającego możliwość realizacji obowiązków ustawowych związanych z nadzorem i kontrolą w pomocy społecznej.

Biorąc pod uwagę sprawozdanie Rb-70 za IV 2008 r., zgodnie z którym przeciętne wykonanie zatrudnienia w urzędach wojewódzkich wyniosło w 2008 r. ok. 76% planu po zmianach, wydaje się możliwe ewentualne rozpoczęcie zatrudnienia dodatkowych inspektorów do spraw nadzoru i kontroli w pomocy społecznej w ramach planowanego w ustawie budżetowej na rok 2009 (i w roku 2010) limitu zatrudnienia w budżetach wojewodów w dziale 750 - Administracja publiczna.

Ewentualne wydatki z budżetu państwa na zwiększenie ilości inspektorów do spraw nadzoru i kontroli w pomocy społecznej spowodują jednocześnie zwiększenie wykrywalności nieprawidłowości w działalności kontrolowanych jednostek oraz wykrywalności nielegalnie działających placówek całodobowej opieki. Konsekwencją zwiększenia skuteczności działalności inspektorów będzie zwiększenie dochodów budżetu państwa z uwagi na to, że wpływy z tytułu nakładanych kar pieniężnych (których wysokość dodatkowo w projekcie zostaje znacząco zwiększona) stanowią dochód budżetu państwa.

Dodatkowo w związku ze zwiększeniem się ilości kontroli inspektorów wojewódzkich zwiększy się ilość sankcji (w tym kar pieniężnych) nakładanych na podmioty działające niezgodnie z prawem. Zwiększenie się ilości spraw prowadzonych przez urzędy wojewódzkie spowoduje również zwiększenie ilości odwołań od rozstrzygnięć wojewody oraz spraw sędowo-administracyjnych prowadzonych przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Zwiększenie ilości kar nakładanych przez wojewodów i ministra właściwego do spraw zabezpieczania społecznego może spowodować również zwiększenie ilości postępowań egzekucyjnych prowadzonych przez naczelników urzędów skarbowych.

Zmiany dotyczące możliwości powstawania wielotypowych domów pomocy społecznej przyniosą oszczędności w finansach powiatów ze względu na zmniejszenie liczby zatrudnionych w domach pracowników obsługi, co może umożliwić zwiększenie jakości świadczonych usług poprzez przeznaczenie oszczędności na poprawę wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego.

Ocena skutków finansowych z tytułu odpłatności za usługi w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W obecnym stanie prawnym brak jest podstaw prawnych do pobierania odpłatności za usługi w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, z wyjątkiem województw, które określiły zasady pobierania i zwalniania z odpłatności zarządzeniem wojewody. Pomimo ustalania odpłatności przez niektóre organy prowadzące ośrodki, w oparciu o art. 97 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, większość takich decyzji zostało uchylonych przez samorządowe kolegia odwoławcze, ze względu na brak podstawy prawnej do ustalania przedmiotowej odpłatności tylko w ramach ustaleń organu prowadzącego z osobą korzystającą z usług.

Uregulowanie tej kwestii w niniejszej ustawie jest niezbędne, aby wypełnić lukę prawną i ujednoczyć zasady odpłatności w całym kraju. Odpłatność ustalana będzie od kwoty dochodu

osoby lub na osobę w rodzinie przekraczającej odpowiednie kryteria dochodowe, o których mowa w art. 8 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej .

Należy jednak mieć na uwadze, że realizacja tego zadania ma na celu pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi, których dochody w większości przypadków są na bardzo niskim poziomie (renty socjalne, renty inwalidzkie, zasiłki stałe). Dlatego też odpłatność ustalono na niskim poziomie (5% kwoty dochodu). Wyższe dochody mogą wykazywać tylko osoby zamieszkujące wspólnie z rodzinami. Zbyt wysoka odpłatność w stosunku do dochodu tych osób mogłaby powodować rezygnację osób z uczestnictwa w zajęciach ośrodka wsparcia, co może skutkować pogorszeniem stanu zdrowia i koniecznością hospitalizacji, która jest znacznie droższa niż utrzymanie osoby w ośrodku wsparcia.

Szacuje się, że około 70 % osób korzystających z usług będzie ponosiło odpłatność, a około 30% może korzystać ze zwolnienia z ponoszenia opłat ze względu na trudną sytuację życiową lub materialną. Według stanu na koniec 2007 roku w 625 ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi z usług korzystało ponad 19.000 osób, z czego ponad 18.000 w środowiskowych domach samopomocy. Szacuje się, że z tej grupy odpłatność będzie ponosiło ok. 13.300 osób, których najniższy dochód na osobę lub osobę w rodzinie musi przekraczać odpowiednio kwotę 477 zł lub 351 zł. Wówczas 5% odpłatność na poziomie minimalnym wynosi 23,85 zł od 477 zł lub 17,55 zł od 351 zł. Średnia kwota odpłatności wynosi więc około 20,7 zł, co po przeliczeniu daje szacunkową kwotę dochodu dla budżetu państwa w okresie 12 m-cy wynoszącą 3.303.720 zł. Powyższe wyliczenie opiera się jedynie na wartościach szacunkowych, ze względu na brak danych o faktycznej strukturze rodzin osób korzystających z usług w ośrodkach wsparcia a także o ich faktycznych dochodach.

4. Wpływ na rynek pracy

Proponowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ na sytuację i rozwój regionów.

Proponowana regulacja nie będzie miała wpływu na sytuację i rozwój regionów.

6. Wpływ na konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną gospodarki, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie projektu nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

8. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).